

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/194496,Kulisy-historii-odc-142-Dlaczego-komunisci-cenzurowali-prace-Feliksa-Konecznego-.html>
10.04.2026, 00:30

„Kulisy historii”, odc. 142 „Dlaczego komuniści cenzurowali prace Feliksa Konecznego?” - 2 grudnia 2023

Instytut Pamięci Narodowej zaprasza na audycję „Dlaczego komuniści cenzurowali prace Feliksa Konecznego?”, podczas której przybliżymy losy profesora Feliksa Konecznego - twórcy teorii cywilizacji.

Okres PRL-u to czas działalności instytucjonalnej cenzury, niezwykle dolegliwej dla naukowców, twórców i publicystów. Pokłosiem tego stanu rzeczy było wyeliminowanie z przestrzeni publicznej wielu charyzmatycznych osobowości i usunięcie przejawów ich działań twórczych. Tak się stało m. in. w przypadku profesora Feliksa Konecznego - wybitnego polskiego historyka. Zabiegi, które doprowadziły do tej sytuacji wynikały z braku zgody ze strony władz komunistycznych na kontynuację prowadzonych przez niego prac badawczych i dydaktycznych po II wojnie światowej. Rezultatem powyższych działań stało się pozbawienie naukowca pola manewru w zakresie swobody zawodowej, ale także usunięcie dostępu dla społeczeństwa do efektów jego opracowań.

Prace, artykuły, monografie Feliksa Konecznego zostały wyrugowane z obiegu publicznego i skazane wraz z autorem na społeczne zapomnienie obejmujące przestrzeń kolejnych wielu dekad. Podczas debaty z spróbujemy odpowiedzieć na pytanie co i dlaczego było powodem tej zadziwiającej sytuacji? Zastanowimy się co było na tyle drażniące i niewygodne w twórczości Konecznego, że dotknęła go drastyczna banicja cenzorska? Jednocześnie, odnosząc się do współczesności, zbadamy kwestię aktualności wyników prac profesora, starając się sklasyfikować to, co pozostaje wciąż aktualne i wskazać to, co anachroniczne, a nawet trącające naftaliną?

Gościem red. Rafała Dudkiewicza będzie Kajetan Rajski – publicysta, pisarz, komentator.

Premiera 2 grudnia 2023, godz. 15.00. na kanale IPNtv.

Często nie zdajemy sobie sprawy z tego, jak bardzo jesteśmy zakorzenieni w historii; nie dostrzegamy, że to, co wydarzyło się w niedawnej przeszłości, wciąż ma wpływ na nas i nasze otoczenie. Dla zrozumienia własnej tożsamości musimy wiedzieć – jako jednostki i wspólnota – skąd przychodzimy i jak jest nasza historia.

W ramach cyklu „Kulisy historii” szukamy odpowiedzi na pytanie, jak dzisiaj rzutuje na nas to, co stało się już przeszłością. Zajrzemy za kulisy wydarzeń, spróbujemy zrozumieć, jak działa machina historii i na ile decyzje jednostek zaważyły nad naszymi losami – pojedynczymi i zbiorowymi.

[Zobacz inne odcinki z cyklu „Kulisy historii”](#)